

Z wizytą w japońskich bibliotekach - rezultaty Japanese-Language Program for Specialists Fundacji Japońskiej - streszczenie

Przedstawiona 28 listopada w ramach „Podlaskiego Forum Bibliotekarzy” prezentacja „Z wizytą w japońskich bibliotekach – rezultaty Japanese-Language Program for Specialists Fundacji Japońskiej” stanowi pokłosie programu, w którym miałam możliwość uczestniczyć w 2014.

„Japanese-Language Program for Specialists in Cultural & Academic Fields” przeznaczony jest dla naukowców, studentów, doktorantów, pracowników muzeów i bibliotekarzy, którzy potrzebują dobrej znajomości języka japońskiego do prowadzenia badań lub wykonywania obowiązków służbowych. Kurs dwumiesięczny (istnieje też jego półroczna edycja) koncentruje się głównie na poprawieniu umiejętności uczestników w zakresie posługiwania się tym językiem oraz zapoznaniu ich z narzędziami pomocnymi w pracy naukowo-badawczej. Nie mniej ważny cel programu to pogłębianie znajomości oraz stopnia zrozumienia japońskiej kultury oraz japońskiego społeczeństwa. Cel ten realizowano m.in. poprzez organizowanie spotkań z japońskimi studentami czy zajęcia przybliżające tradycyjne sztuki, takie jak kaligrafia czy ceremonia herbaciana.

W harmonogramie zajęć zaplanowano także kilkudniowy wyjazd badawczy do Tokio, w ramach którego miałam okazję odwiedzić kilka tamtejszych bibliotek. Na szczególną uwagę, nie tylko pod względem architektonicznym, zasługują niewątpliwie biblioteki dwóch uniwersytetów artystycznych. Biblioteka Uniwersytetu Tama, znajdująca się w kampusie Hachioji, została ukończona w 2007 roku i jest autorstwa znanego architekta Toyo Ito. Jej konstrukcja, inspirowana jaskiniami, opiera się na żelbetonowych łukach, a szklane ściany oraz aranżacja wnętrza ułatwia integrację wnętrza z otoczeniem. Budynek obejmuje dwa piętra, których większą część zajmują wielofunkcyjna przestrzeń przeznaczona do organizowania wystaw czy spotkań, czytelnie czasopism i multimediów (parter) oraz czytelnia z wolnym dostępem do zbiorów (pierwsze piętro). Kolekcja biblioteki składa się z około 90 tysięcy książek w języku japońskim, 60 tysięcy w językach obcych oraz około 1 600 tytułów czasopism. Dotyczą one przede wszystkim różnych dziedzin sztuki, projektowania i architektury. Ponadto gromadzone są katalogi zagranicznych wystaw oraz katalogi prac indywidualnych artystów.

Biblioteka Uniwersytetu Sztuk Pięknych Tama

Biblioteka Uniwersytetu Musashino, otwarta w 1967 roku, została przeniesiona do nowego budynku w 2010 roku. Za projekt nowej siedziby odpowiada Sosuke Fujimoto, któremu przyświecały dwa założenia: zapewnienie szybkiego dostępu do szukanych pozycji oraz możliwości poczynienia po drodze nieoczekiwanych znalezisk. A że jego zdaniem bibliotekę tworzą cztery elementy: książki, półki, światło i miłe miejsce do czytania, budynek tworzą ogromne regały z jasnego drewna, a zewnętrzne powierzchnie pokrywają tafle szkła. Mieszczą się w nim liczące około 280 tysięcy książek zbiory na temat sztuki, projektowania i architektury, z których większość jest udostępniana w zajmującym pierwsze piętro wolnym dostępie. Na parterze znajduje się kilka mniejszych czytelni, zwanych galeriami, takich jak Galeria Audiowizualna, Galeria Książek Obrazkowych czy Galeria Katalogów, a także Czytelnia Czasopism udostępniająca 5000 specjalistycznych tytułów. Na piętrze podziemnym, także dostępnym dla czytelników, przechowuje się starsze wydawnictwa.

Biblioteka Uniwersytetu Sztuk Pięknych Musashin

Nową siedzibę od 2001 roku posiada także Biblioteka Główna Uniwersytetu Meiji. Zajmuje ona jedno naziemne i trzy podziemne piętra w skrzydle tak zwanej Liberty Tower znajdującej się w głównym uniwersyteckim kampusie Surugadai. Jej zbiory koncentrują się głównie na sztuce, naukach humanistycznych oraz społecznych i obejmują niemal 1 200 000 woluminów, ponad 16 tysięcy tytułów czasopism oraz około 5 tysięcy jednostek zbiorów audiowizualnych. Większość kolekcji udostępniana jest w czytelniach z wolnym dostępem do półek, ulokowanych na piętrach podziemnych. Piętro naziemne to przede wszystkim piętro informacyjne. Mieści się tu bowiem oddział informacji, księgozbiór podręczny złożony z encyklopedii, słowników i roczników statystycznych oraz przestrzeń multimedialna umożliwiającą korzystanie z baz i wydawnictw elektronicznych.

Liberty Tower

W obrębie systemu bibliotecznego Uniwersytetu Meiji funkcjonuje również jedna biblioteka specjalistyczna, poświęcona komiksom i subkulturom, która została otwarta 31 października 2009 roku. Nosi ona imię Yoshihiro Yonezawy, krytyka komiksowego i jednego z inicjatorów Comic Market (odbywających się dwa razy do roku w Tokio targów dojinshi, czyli prac amatorskich twórców, głównie komiksów), spuścizna po którym, szacowana na ponad 140 tysięcy jednostek, stanowi trzon kolekcji placówki. Biblioteka mieści się w siedmiopiętrowym budynku w kampusie Surugadai, w którym większość pięter zajmują magazyny. Przechowuje się w nich około 70 tysięcy dotychczas opracowanych zbiorów, głównie magazynów komiksowych, czasopism związanych z różnymi subkulturami oraz dojinshi. Ze znajdującej się na drugim piętrze czytelni może skorzystać każdy powyżej osiemnastego roku życia (osoby niezwiązane z Uniwersytetem Meiji za opłatą).

Biblioteka im. Yoshihiro Yonezawy

Miałam również możliwość odwiedzenia Miejskiej Biblioteki Komiksowej w Hiroszimie, jedynej biblioteki publicznej w Japonii specjalizującej się w gromadzeniu komiksów. Została ona otwarta w 1997 roku, a jej kolekcja liczy 122 tysiące woluminów, w tym szeroki wybór tytułów komiksowych (głównie dla dzieci i młodzieży), najważniejsze magazyny oraz książki podejmujące tematykę komiksu i jego historii. Ze zbiorów placówki, udostępnianych w znajdującej się na pierwszym piętrze czytelnicy z wolnym dostępem, może skorzystać każdy, jednakże możliwość wypożyczania na zewnątrz jest zarezerwowana wyłącznie dla posiadaczy karty bibliotecznej miasta Hiroshima. Oprócz podstawowych zadań, biblioteka zajmuje się także promocją japońskiego komiksu. W tym celu organizuje różnego rodzaju wystawy czy wykłady, a od 1998 roku również konkurs na komiks komentujący w sposób humorystyczny jakieś szeroko omawiane wydarzenie z minionego roku.

Fot. Ewa Witkowska

Miejska Biblioteka Komiksowa w Hiroszimie